

, den 25.2.1946.

Høyesteretts kjøremaalsutvalg,
Oslo.

Erklæring om anke i landssviksak mot Trygve Egen, Straumholmen.

Rana herredsrett, avdelingen for landssviksaker, avsa den 13.februar 1946 dom med saadan domslutning:

"Trygve Egen dømmes for overtredelse av provisorisk anordning av 15.des. 1944 § 3, jfr. § 2 nr. 1,2 og 4, jfr.strl.s § 86 til tvangsarbeide i 1 aar og 8 mndr. med fraarag av 277dager for utholdt varetektsarrest, bot kr. 3 000,- og tap av de rettigheter som er nevnt i anordningens § 11 nr. 1- 4 i 10 aar.

Forövrig frifinnes han.

I saksonkostninger betaler han kr. 25,-."

Denne dom begjærer domfelte høyesteretts kjøremaalsutvalgs samtykke til aa innbringe for høyesterett, forsaavidt straffutmålingen angaar, idet der er et saagentart missforhold mellem den straffbare handling og straffen, jfr.stpl.s § 395.

Det fremgaar av domsgrunnene at domfelte etter rettens mening" har sluttet seg til N.S.ut fra en missforstaaet idealisme."

Retten har hevdet innrömmet at domfelte har gjort seg skyldig i en missforstaaelse. Men i saa fall mangler det subjektiv skyld som er betingelse for straffelse.

Domfelte har ikke kunnet overbevise noen som helst unormal skandaleobjektivt sett. Han har handlet i god tro ut fra det synspunkt, at slik en situasjon var for land og folk, var det hensiktsmessigst aa slutte seg til N.S. og søke samarbeide med okkupasjonsmakten. Der er den dag i dag sterkt velte mening om, hvad som var det riktige i saa maate.

Herredsretten har som et sjeldne moment anført at domfelte anmelde til lensmannen at en del polske krigsfanger var flyktet med den fölge at det ble tysk rassist. Men dette bør domfelte ingenlunde straffes for. De polske krigsfanger søkte velvis skjulested paa tiltaltes gaard og i nærheten av samme, hvilket domfelte var bekjent med. Det var derfor forbundet med den største livsfare for

domfelte aa tie med denne sin kunnskap overfor okkupasjonsmakten eller det norske politi. domfelte kunne ha risikert aa bli stillet for tysk krigsrett og skutt. sivilbefolkningen har nemlig ikke lov til aa skjule røste krigsfanger, hvilket ogsaa er overensstemmende med de internasjonale krigslover. Invertfall var dette tysk godt under okkupasjonen av Norge.

Det fremgaar videre av domsgrunnene at tiltalte" har faatt det beste skutsmaal ogsaa for sin varetakelse /av byggdens interesser ovenfor tyskerne."

En maatte være ordfører i domfeltes bygd, og en bedre mann enn domfelte kunne ikke oppdrives. Dette er bygdefolket samstemmige om.

Under henvisning til det ovenfor anførte maas det anses som haart at tiltalte for sitt forhold er blitt idømt tvangsarbeid i et 1 aar og 8 mndr. Den utholdte varetaktsarrest paa vel 9 mndr. bør være fullt tilstrekkelig reaksjon ovenfor tiltaltes forhold som ikke paa noe område har vært av ondartet karakter.

Da domfelte praktisk talt er uformuende, burde man ikke vært idømt noen bot ved siden av tvangsarbeidet.

Under henvisning til vedlagte ligningsattest av 14.2.46 fra Sør-Rana ligningskontor utgjør domfeltes og hans hustrus fellesbo kun kr. 6 000,-, og denne formue består av et småbruk med besetning og redskaper. Herav eier hustruen halvparten, og hun var ikke medlem av N.S. Dette har altsaa idømt domfelte en bot som svarer til hele hans andel i fellesformuen. Man er a.a.o. gjort helt snu for eksistensmidler til trots for at han har 4 barn aa forsørge. Dette kan ikke anses for aa være overensstemmende med human rettspleie. Boten bør derfor sløyfes i sin helhet eller i hvert fall nedsettes til et minimum.

Arbeidet

Einar Grimsö.

1 bilag.

Forsvarer

Oversendes hr. statsadvokaten for landssviksaker i Nordland, Bodö til viderereforsendelse til høyesteretts kjøremanisutvalg.

D.s. . .

rek.

OVERRETSSAKFØRER FINAR GRIMSØ

Alle alm. sakførerforretninger

Etablert 1915

Rikstelefon. Telegr.adr.:
RØRØY I HELGELAND

F. t. Mosjøen

(Rørøy i Helgeland) , den 25.2.1945.

Hr. Trygve Engen,
Straumholmen.

Anke over dommen.

Deres brev av 20. ds. med bilag er mottatt.

Jeg har idag uttatt anke til høyesterett. Jeg vedlegger gjenpart av anken til underretning for Dem.

Jo mere jeg tenkte over saken og dommen, jo mere kommer jeg til det resultat at ogsaa 1 aar og 8 mndrs. tvangsarbeide er alt for streng straff. Jeg har derfor tatt med ogsaa denne del av straffeutmaalingen. Dette har jeg gjort ogsaa av den grunn, at jeg fryktet for at kjæremaalsutvalget vil finne anken svært tynn, dersom der kun skulle ankes over en bot paa kr. 3 000,-.

Jeg tror ikke De vil risikere noen forhøyelse.

Skulle De være uenig i min betraktningssaa, er der god tid til aa trekke anken tilbake helt eller delvis. Det vil nemlig ta mins 3 a 4 uker før Deres anke faar tur i kjæremaalsutvalget som til stadighet har hundrevis av slike anker til behandling.

Hvis De ønsker noen forandring i anken, bedes jeg snart est underrettet under min vanlige adresse Rørøy i Helgeland, idet jeg reiser fra Mosjøen kanhende allereede om 2- 3 dager.

Dersom De fra autoritativt hold (foræks. ordfører eller lensmann) kunne skaffe attest for at Deres hustru bestemt har tatt avstand fra N.S. og under hele okkupasjonen har inntatt en fast nasjonal holdning, vil en slik attest gjøre seg godt for høyesterett. Jeg kan i saa fall ettersende attesten.

Årbødigst

Finar Grimsø

1 bilag.

Rek.

Straumholmen 1. mars 1946.

Hr. o. r. sekfrar Einar Grimsø,

Rindø i Helgeland.

Prevet Dykker med gjensert av saken til høgsterett har eg teke mot. Eg er semd i det som De har ført fram, men må merka, at når De nemner meg som ordfrar, så er det eit misstak. Eg har ikkje vore ordfrar, men n. a. varaordfrar og jordstareformann.

Med omsyn til vitnemål for kona sitt politiske forhold, så er det tvilsamt om ~~kona~~ kst. lensmann Borthne kan gjeva ein slik, då han er så ukjend i bygde. Men eg skal prøva å få tak i ordfrar Evensen i morgon. Dersom det lukkast, skal eg sende Dykk attesten så snart råd er.

Vyrdsamt,